

POPRVÉ DO ŠKOLY – POPRVÉ DO KNIHOVNY v Knihovně Jiřího Mahena

Eva Sedláčková

Dětské oddělení Knihovny Jiřího Mahena působí od roku 2001 v rekonstruovaných prostorách a na nezáměr dětí si rozhodně nemůže stěžovat. Jen za loňský rok jsme jich zaregistrovali přes dva a půl tisíce. Avšak kolik z těchto registrovaných uživatelů je skutečnými čtenáři? (Ať ve smyslu tradičního čtenářství, nebo čtenářské gramotnosti.) Na tuto otázku neznám odpověď, stejně jako mnohé kolegyně z jiných knihoven, ale všechny tušíme, že by tak pozitivní nebyla. Proto jsme se na podzim loňského roku pustili do nerovného boje s „nečtenářstvím“ a pod společným názvem **POPRVÉ DO ŠKOLY – POPRVÉ DO KNIHOVNY** jsme v ústřední knihovně i na pobočkách Knihovny Jiřího Mahena v Brně připravili řadu akcí pro prvňáčky a jejich rodiče. Zahájili jsme tím první ročník stejnojmenného projektu na podporu rozvoje dětského čtenářství.

Využili jsme slavnostního okamžiku, jímž vstup do školy pro většinu dětí je, a na začátku září jsme pro ně uspořádali rovněž slavnostní přijetí do řad čtenářů knihovny. Prvňáčci zpravidla ještě skutečnými čtenáři nejsou, ale tak jako vstupují do školy, aby se něco naučili, vstoupili tento den do knihovny, aby poznali, co jim nabízí.

Kromě registrace zdarma pro všechny prvňáčky v průběhu září (s malým dárkem pro každého přihlášeného) tak nejdůležitější a nejviditelnější akcí bylo pasování prvňáčků na rytíře knih a čtenáře knihovny ve čtvrtek 4. září. Akci doprovázela vernisáž výstavy výtvarníka Vladimíra Smrčky, autora Medvídka Ahoj, který se stal logem projektu a děti jej dostávaly také v podobě papírové skládačky při přihlašování.

„Pasovací odpoledne“ bylo výborné – dětem se tajil dech, když k nim přistoupil král a skutečným mečem je pasoval na čtenáře knihovny. V tom okamžiku by mu byly slíbily cokoli. Atraktivní účast primátora města, který se na chvíli také ujal meče a slavnostně pasoval několik dětí, přilákala nejvíce médií. Spontánní děti strhly i dospěláky, takže atmosféra byla uvolněná tak, jak při těchto oficialitách nebývá zvykem. Jen v ústřední knihovně bylo ten den přihlášeno a pasováno 62 dětí. Kromě toho se pasování odehrávalo i na pobočkách v Líšni, Bystrci, Kohoutovicích a Lesné, kde bylo pasováno 55 dětí.

Protože podpora čtenářství není myslitelná bez přispění rodiny, zařadili jsme do projektu také vzdělávací akce pro rodiče začínajících čtenářů, které je měly přesvědčit, jak je dovednost čtení pro jejich dítě důležitá, nebo ukázat různé možnosti, jak děti ke čtení motivovat.

A tak dvě fundované přednášky psychologa Václava Mertina o čtenářství velmi dobře doplnil pořad pro rodiče s dětmi Hrajeme si s knížkou, připravený lektorkou dramatické výchovy, která rodičům ukázala, jak si spolu s dětmi hrát s příběhem a vzbudit v nich touhu umět číst a moci si přečíst všechny úžasné příběhy z knih.

Václav Mertin zaujal posluchače svým projevem i přístupem k problematice podpořeným dlouholetou praxí v pedagogicko psychologické poradně. Mnozí rodiče zůstali i po přednášce, aby s ním probrali své zkušenosti, postřehy a zážitky.

Pro děti, které rodiče vzali s sebou na přednášky, byl vždy připraven zvláštní program. Při prvním setkání si knihovnice s herečkou z Divadelního studia „V“ hrály a povídaly s dětmi na téma Kamarádka knížka (proč je knížka kamarád, jak se chovat ke knížkám, jak se zařazují do regálu apod.) a při tom druhém, mikulášském, si děti hrály, zpívaly a kreslily s Pěti báječnými strýčky.

Tím však projekt Poprvé do školy – poprvé do knihovny nekončí. Na závěr školního roku připravujeme pro všechny prvňáčky slavnost Klíčování. Na konci první třídy už děti umí číst (i když jenom technicky), znají všechna písmenka, a tím získaly klíč, kterým si mohou otevřít jakoukoli knihu nebo časopis. A to je událost, která si oslavu rozhodně zaslouží.

Smyslem projektu je přilákat právě se rodící čtenáře ke čtení tím, že jim umožníme snadný vstup do míst, kde se soustřeďují knížky, a navíc ten vstup náležitě oslavíme, aby si každé dítě uvědomilo, že se děje něco mimořádného. I když ještě nečte, možná se „chytí drápkem“ a uvízne. Zároveň chceme dát dětem pocit bezpečí a pohody příznivě ovlivňující jejich vznikající vztah ke knihám a čtení. Čtenářem je mimo jiné ten, kdo čte rád.

Poznámka: Projekt Poprvé do školy – poprvé do knihovny se podařilo realizovat díky finanční podpoře Krajského úřadu JM kraje a Knihovny pro 21. století. Získali jsme 110 nových čtenářů v ÚK a 384 na pobočkách.